

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla terenów części miasta Mosina

Autor opracowania:
Marcin Piernikowski

Poznań, luty 2017 r./kwiecień 2017 r.*
*uwzględnia zmiany wynikające z opinii i uzgodnień

I. WSTĘP.....	3
1. Podstawy formalno – prawne opracowania.....	3
2. Cele i zakres opracowania.....	3
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	4
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA..	6
1. Położenie obszaru badań.....	6
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu.....	7
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	7
4. Wartości kulturowe.....	12
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.....	12
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	13
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	17
1. Cele projektu planu miejscowego.....	17
2. Ustalenia projektu planu miejscowego.....	17
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	18
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	19
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO.....	19
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	19
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	23
1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	23
2. Emitowanie hałasu.....	24
3. Oddziaływanie na krajobraz.....	25
4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę.....	25
5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	25
6. Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną.....	27
7. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	27
8. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego.....	27
9. Oddziaływanie na ludzi.....	28
10. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	28
11. Oddziaływanie transgraniczne.....	29
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	29
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	29
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	30
Załącznik nr 1. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY	

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Prognoza jest sporządzana obowiązkowo do każdego projektu planu miejscowego lub jego zmiany chyba, że Burmistrz, po uzgodnieniu z niżej wymienionymi organami uzna, iż realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Następnie organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

2. Cel i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części miasta Mosina.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, ze zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778, ze zm.).

- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar projektu mpzp wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt planu zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1 : 1000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu mpzp oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano też metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części miasta Mosina sporządzono w oparciu o materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części miasta Mosina, luty 2017 r.;
- 2) "Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby mpzp dla terenów części miasta Mosina [...], Wieczorkiewicz A., Poznań, lipiec 2016 r.;
- 3) Mapa zasadnicza w skali 1: 1000;
- 4) Mapa hydrograficzna, arkusz Mosina N-33-142-B, w skali 1 : 50000;
- 5) Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Mosina (507), w skali 1 : 50000;
- 6) Mapa sozologiczna, arkusz Mosina N-33-142-B, w skali 1 : 50000;
- 7) Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Mosina (507), w skali 1 : 50000;

- 8) Mezonegiony fizycznogeograficzne Polski, Kondracki J., w skali 1 : 200000;
- 9) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mosina”, 2010 r.

Wnioski formułowano wykorzystując literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) Chachaj J., 1996, „Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski arkusz Mosina” w skali 1 : 50000, PIG, Warszawa;
- 2) Dąbrowski St., Trzeciakowska M., Racinowska Z., 1997, „Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1 : 50000, ark. Mosina (507), „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa;
- 3) „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r.”, PIG, 2017, Poznań;
- 4) „Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Master Planu dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku”, Ministerstwo Infrastruktury, 2008, Warszawa;
- 5) „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mosina na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022”, 2015, Mosina;
- 6) „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015”, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, 2016, Poznań;
- 7) „Raport o stanie chemicznym oraz ilościowym jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w podziale na 161 i 172 JCWPd, stan na rok 2012”, PIG, 2013, Warszawa;
- 8) „Raport o oddziaływaniu na środowisko Modernizacja linii kolejowej E 59 Wrocław – Poznań na odcinku granica województwa dolnośląskiego – Poznań”, FPP Consulting, maj 2009, Warszawa;
- 9) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015”, WIOŚ, kwiecień 2016, Poznań;
- 10) Wyniki badań potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w punkcie pomiarowo-kontrolnym WARTA - WIÓREK na podstawie wyników badań z roku 2014;
- 11) Wyniki badań potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w punkcie pomiarowo-kontrolnym KANAŁ MOSIŃSKI – MOSINA na podstawie wyników badań z roku 2014.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej miasta

Analizowany obszar, dla którego sporządzony został projekt planu miejscowego, zlokalizowany jest wzdłuż fragmentu linii kolejowej nr E-59 relacji Wrocław – Poznań w rejonie ul. Kolejowej w mieście Mosina. Granicami objęto działki nr 1975/3, 1975/4, 1975/5, 1976, 2010/3, 2011/5, 2011/7, 2011/9, 2012, 2124/1, 2125/1, 2129/4 i 2033/1 (obręb Mosina). Obszar opracowania zajmuje 5,5 ha.

Obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mosina” oznacza analizowany obszar jako linia kolejowa, w tym teren zamknięty wraz z dworcem PKP i parkingiem P&R. Ponadto fragmenty terenów oznaczone zostały jako tereny zabudowy produkcyjnej (G), zabudowy usługowej (U), zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej/kamienicznej (M), a także tereny drogowe.

1.2 Położenie geograficzne

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne (Kondracki, 1998), badany teren położony jest w mezoregionie – Kotlina Śremska (315.64), należącym do makroregionu Pradolina Warciańsko-Obrzańska (315.6).

1.3 Położenie w ponadlokalnym oraz lokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Obszar opracowania pozostaje poza zasięgiem granic obszarów podlegających ochronie prawnej na podstawie *ustawy o ochronie przyrody*. Odległości od obszarów podlegających ochronie prawnej wynoszą odpowiednio: 0,27 km od granic otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego, 0,93 km od granicy Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, ok. 1,0 km od granicy Wielkopolskiego Parku Narodowego i od granicy włączonych do sieci Natura 2000 obszarów Ostoja Rogalińska PLB300017 i Ostoja Wielkopolska PLH300010 oraz 4,5 km od granicy rezerwatu Goździk Siny w Grzybnie (4,19 km od granicy otuliny rezerwatu).

Analizowany teren nie pełni istotnych funkcji w zachowaniu łączności ekologicznej obszarów cennych przyrodniczo, występujących w granicach gminy Mosina. Brak istotnych powiązań przyrodniczych z terenami przylegającymi bezpośrednio do granic omawianego obszaru wynika przede wszystkim ze specyficznego sposobu ich zagospodarowania i użytkowania (tereny obejmujące linię kolejową, towarzyszące im budynki oraz infrastrukturę),

a także braku obecności różnorodnych siedlisk, charakteryzujących się większymi walorami przyrodniczymi.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar opracowania obejmuje teren dworca kolejowego w Mosinie, wraz z przylegającymi do niego budynkami związanymi z funkcjonowaniem kolei, peronami, elementami kolejowej sieci infrastruktury, a także torowiskiem linii kolejowej (odcinek o długości ok. 830 m).

Związana z funkcjonowaniem kolei zabudowa reprezentowana jest przez budynek dworca kolejowego, pełniącego obecnie funkcje związane z obsługą podróżnych oraz przylegającego do niego niewielkiego budynku (toaleta publiczna). Stacja Mosina posiada dwa perony, które w chwili obecnej są przebudowywane. Na obszarze opracowania zabudowa reprezentowana jest także przez budynki gospodarcze, zlokalizowane w sąsiedztwie ul. Kolejowej, niewielki pawilon handlowo-usługowy (przy ul. Kolejowej) oraz budynek mieszkaniowy wielorodzinny (3-kondygnacyjny) wraz z towarzyszącymi mu budynkami gospodarczymi, zlokalizowany po wschodniej stronie torowiska linii kolejowej.

Obsługę komunikacyjną obszaru zapewnia ul. Kolejowa, fragment ul. Dworcowej oraz przecinająca południową część opracowania ul. Śremska. Tereny posiadają dostęp do sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci elektroenergetycznej, kanalizacyjnej i wodociągowej.

Sąsiedztwo przedmiotowego obszaru stanowią: od zachodu i północy – tereny zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej i wielorodzinnej), a także teren placu zabaw (przy ul. Kolejowej), od wschodu – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej (m.in. obiekty Zakładu Usług Komunalnych w Mosinie) oraz tereny użytkowane rolniczo (w części południowo-wschodniej).

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba i geomorfologia terenu

Pod względem geomorfologicznym analizowany obszar położony jest w zasięgu formy pochodzenia wodnolodowcowego tj. rozległej powierzchni dna pradoliny, ukształtowanej w poziomie około 65-66 m n.p.m.

W zasięgu jego granic nie stwierdzono występowania znaczących różnic w ukształtowaniu terenu. Zasadniczo jest on płaski. W terenie widoczne są jedynie elementy związane z funkcjonowaniem kolei tzn. nasypy kolejowe.

3.2. *Budowa geologiczna i litologia*

Utwory trzeciorzędowe reprezentowane są na obszarze opracowania przez plioceńskie ropy, mułki i piaski, których powierzchnia ułłada się na wysokości od 10 -20 m n.p.m.

Utwory czwartorzędowe na omawianym obszarze reprezentowane są natomiast przez plejstocieńskie piaski i żwiry rzeczno-wodnolodowcowe, powstałe w wyniku procesów akumulacji rzecznej i lodowcowej. Należą do nich przede wszystkim piaski drobnoziarniste i żwiry, budujące całe pradoliny poziom tarasowy (zwany bifurkacyjnym).

Warunki gruntowe w granicach terenu objętego planem ocenia się jako korzystne dla zabudowy.

3.3. *Surowce naturalne*

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych.

3.4. *Wody powierzchniowe*

Omawiany obszar zlokalizowany jest częściowo w zasięgu zlewni JCWP Kanał Mosiński od Żydowskiego Rowu do ujścia (kod PLRW 60000185699), a częściowo w zasięgu zlewni JCWP Warta od Pyszącej do Kopli (kod PLRW 60002118573).

W granicach opracowania nie występują żadne zbiorniki ani ciekł wodne.

3.5. *Wody podziemne*

Wg Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE), będącej ogólnym aktem prawnym, który określa jako swój główny cel zapobieganie dalszemu pogarszaniu oraz ochronę i poprawę jakości środowiska wodnego państw UE, omawiana część gminy Mosina należy do obszaru jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60.

W granicach analizowanego terenu zasoby wód podziemnych reprezentowane są przez poziomy wodonośny piętra czwartorzędowego, stanowiące Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150, jak również wody piętra trzeciorzędowego.

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie hydrograficznej, poziom występowania zwierciadła wód gruntowych na obszarze opracowania występuje poniżej 5 m p.p.t.

Poziom wód gruntowych tworzą piaski i żwiry rzeczne, których miąższość wynosi najczęściej 5-20 m. Poziom wód gruntowych ma charakter swobodny, a głębokość jego występowania uzależniona jest od morfologii terenu, pory roku, jak również poziomu

zdepresjonowania na skutek eksploatacji wód (obniżenie poziomu występowania zwierciadła na skutek intensywnej eksploatacji między Mosiną a Krajkowem – ujęcia wody). Analizowane obszary zlokalizowane są w zasięgu jednej z głównych jednostek jaką, jest pradolina warszawsko – berlińska, stanowiąca Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150. Zasilanie tego poziomu wodonośnego zachodzi na drodze infiltracji opadów atmosferycznych oraz wód powierzchniowych.

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie hydrogeologicznej ark. Mosina obszar planu zlokalizowany jest w zasięgu jednostki hydrogeologicznej oznaczonej symbolem CTrI, obejmującej fragment trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych Wielkopolski. Głównym poziomem użytkowym jest w tym przypadku poziom mioceński o charakterze subartezyjskim. Nadkład poziomu użytkowego stanowią trzeciorzędowe ropy poznańskie oraz różnowiekowe gliny morenowe czwartorzędu. Głębokość występowania wód tego poziomu wynosi – w przypadku niemal całego obszaru projektu mpzp dla terenów części miasta Mosina – 5-15 m p.p.t. (jedynie w części południowej wynosi 2-5 m p.p.t.), a miąższość poziomu wodonośnego waha się w granicach 10-20 m. Zasilanie poziomu zachodzi na drodze infiltracji opadów oraz (częściowo) poprzez przesączanie się wód z podłoża mezozoicznego.

3.6. *Warunki glebowe*

Ze względu na dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów położonych w granicach analizowanego projektu planu należy stwierdzić, iż występujące tu gleby mają charakter gleb antropogenicznie przekształconych.

Na zmianę pierwotnych właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych występujących tu gleb wpłynęło niewątpliwie zrealizowanie szeregu inwestycji w zakresie lokalizacji elementów infrastruktury kolejowej i samochodowej, realizacji pojedynczej zabudowy oraz przekształcenie powierzchni ziemi i lokalnych warunków gruntowych na skutek uszczelnienia terenu oraz lokalizacji elementów konstrukcyjnych obiektów budowlanych.

3.7. *Szata roślinna*

Charakter szaty roślinnej obszaru będącego przedmiotem niniejszego opracowania wynika w znacznej mierze z dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w zasięgu jego granic. Przekształcenie terenu na skutek realizacji fragmentów linii kolejowej oraz towarzyszących jej elementów sieci infrastruktury kolejowej, doprowadziło do znacznych zmian w zasobności oraz różnorodności występujących na analizowanym obszarze przedstawicieli lokalnej flory.

Szata roślinna reprezentowana jest tu przede wszystkim przez roślinność niską, występującą spontanicznie w obrębie powierzchni sąsiadujących z torowiskiem kolejowym, na nasypach kolejowych, a także w obrębie towarzyszących im powierzchni niezabudowanych. Roślinność tych terenów to głównie pospolite gatunki roślinności ruderalnej, odpornej na wydeptywanie i koszenie, jak również przystosowanej do życia na nasłonecznionych i suchych stanowiskach (np. nasypy kolejowe). Na stanowiskach tych spotkać można m.in.: bylicę pospolitą (*Artemisia vulgaris*), mniszka lekarskiego (*Taraxacum officinale*), maki polne (*Papaver rhoeas*), marchew zwyczajną (*Daucus carota*), rumianek pospolity (*Matricaria chamomilla*), pylenieć pospolity (*Berteroa incana*), babka zwyczajna (*Plantago major*), szczaw rozpierschły (*Acetosa thyrsoiflora*), czy też cykorię podróżnik (*Cichorium intybus*) lub pospolite gatunki traw tj. perz pospolity (*Elymus repens*) i wiechlina roczna (*Poa annua*). W sąsiedztwie terenów użytkowanych rolniczo często napotkać można także na chabra bławatka (*Centaurea cyanus*), fiołka polnego (*Viola arvensis*) oraz szereg gatunków traw, reprezentujących roślinność segetalną. W miejscach bardziej ocienionych występuje pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), miejscami stwierdzono także obecność glistnika jaskółcze ziele (*Chelidonium majus*). Ponadto na terenach zlokalizowanych po południowej stronie linii kolejowej występuje nawłóć kanadyjską (*Solidago canadensis*).

Obszar planu charakteryzuje się również występowaniem roślinności wysokiej. Przede wszystkim wskazać tu należy pomnikowy dąb szypułkowy (*Quercus robur*) rosnący w sąsiedztwie budynku dworca kolejowego, jak również rosące wzdłuż ul. Kolejowej kasztanowce zwyczajne (*Aesculus hippocastanum*). Na obszarze tym spotkać można również topole (*Populus*), pojedyncze modrzewie (*Larix*), wierzby (*Salix*), robinie akacjowe (*Robinia pseudoacacia*), brzozy brodawkowe (*Betula pendula*), klony (*Acer*), jesiony (*Fraxinus*) oraz lipy (*Tilia*). W obrębie części terenów występują licznie drzewa owocowe, w tym głównie jabłonie (*Malus*). W sąsiedztwie budynku dworca kolejowego nasadzone zostały także różne odmiany ozdobnej roślinności iglastej.

Analizując różnorodność przedstawicieli lokalnej flory należy podkreślić, iż z uwagi ograniczony czas przeprowadzania wizji terenowych, inwentaryzacja lokalnej szaty roślinnej nie została przeprowadzona w sposób wyczerpujący, niemniej pozwoliła dokonać ogólnej charakterystyki i zasobności występującej roślinności.

3.7. Fauna

Ze względu na charakter dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu objętego granicami omawianego projektu planu, a przede wszystkim małe zróżnicowanie

występujących tu siedlisk oraz funkcjonowanie w jego granicach bariery migracyjnej (linia kolejowa), różnorodność występujących na tym terenie przedstawicieli ssaków jest niewielka.

W trakcie przeprowadzonych wizji terenowych nie stwierdzono w sposób jednoznaczny obecności pospolicie widywanych przedstawicieli ssaków. Biorąc pod uwagę sposób zagospodarowania i użytkowania terenów sąsiednich (m.in. tereny zabudowy produkcyjno-usługowej), zakłada się występowanie jedynie mniejszych, pospolitych gatunków ssaków, związanych z terenami silnie antropogenicznie przekształconymi (np. gryzonie i przedstawiciele owadożernych).

Różnorodność gatunkowa ptaków jest tutaj nie duża i ogranicza się do gatunków stwierdzanych na terenach intensywniej zabudowanych tj. wróble (*Passer domesticus*), mazurki (*Passer montanus*), sikory (*Parus*) oraz sroki (*Pica pica*). Nie można natomiast wykluczyć okresowego pojawiania się na tych terenach innych gatunków, zalatujących m. in. z obszaru Wielkopolskiego Parku Narodowego.

W sposób jednoznaczny w granicach analizowanego obszaru nie potwierdzono także obecności przedstawicieli rodzimych gatunków płazów i gadów. Z uwagi na brak obecności atrakcyjnych siedlisk (wilgotnych, podmokłych, cieków i zbiorników), nie zakłada się występowania tych zwierząt. Obecność stanowisk suchych i nasłonecznionych (m.in. nasypy kolejowe) sprzyjać może pojawianiu się jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*).

Najbardziej liczną grupą zwierząt na przedmiotowym obszarze są niewątpliwie bezkręgowce. Obecność spontanicznie pojawiającej się roślinności niskiej, porastającej powierzchnie zlokalizowane w sąsiedztwie peronów i torów kolejowych – roślinność ruderalna, sprzyja występowaniu pospolitych przedstawicieli owadów. Ze względu na ograniczony czas przeprowadzania wizji terenowych, jak również brak szczegółowych informacji w dostępnej literaturze, nie dokonano szczegółowego rozpoznania występujących tu bezkręgowców, niemniej można wspomnieć o występujących tu licznie przedstawicielach muchówek (*Diptera*), błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*) oraz prostoskrzydłych (*Orthoptera*).

3.8. Klimat lokalny

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), obszar objęty opracowaniem znajduje się w centralnej części rozległego Regionu Środkowo-wielkopolskiego. W regionie tym dość często notowane są przypadki występowania pogody bardzo ciepłej i jednocześnie pochmurnej bez opadów. Dni takich przeciętnie w roku jest 38,7. Poza tym często pojawiają się tu również dni z pogodą umiarkowaną mroźną i zarazem pochmurną bez opadów. Rzadziej natomiast w tym rejonie obserwuje się dni umiarkowane

ciepłe i słoneczne bez opadu (średnio 9,4 w roku) oraz dni umiarkowanie ciepłe z dużym zachmurzeniem bez opadu (średnio 11,6 w roku).

Dominują wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, stanowiące ponad 40% wszystkich wiatrów (udział wiatrów z szeroko pojmowanego sektora zachodniego NW-SW sięga 54%). Zimą i wiosną zwiększa się udział wiatrów wschodnich, a z kolei latem i jesienią wzrasta odsetek cisz.

Wg danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Mosinie, analizowany obszar jest ubogi w opady. Średni opad, określony dla wielolecia 1961-1990 wyniósł 552 mm, co stanowi wielkość około 10% niższą od średniego rocznego opadu z wielolecia dla Polski. Miesiącami najbardziej wilgotnymi są lipiec, czerwiec i sierpień, natomiast okres najbardziej ubogi w opady to luty, marzec i styczeń. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez około 50 dni. Okres wegetacyjny trwa około 220 dni.

Z uwagi na występowanie w sąsiedztwie dość intensywnej zabudowy (tereny miejskie), warunki przewietrzania na obszarze opracowania są mało korzystne. Na lokalny mikroklimat wpływa natomiast obecność zieleni wysokiej, reprezentowanej przez znacznych rozmiarów drzewa rosnące w sąsiedztwie budynku dworca oraz ul. Kolejowej. Ich obecność wpływa na zwiększenie zacienienia części terenów, lokalne zwiększenie wilgotności powietrza, wpływając tym samym na zmianę lokalnych warunków termicznych.

4. Wartości kulturowe

Na przedmiotowym fragmencie Mosiny nie występują żadne budynki wpisane do rejestru zabytków. Budynek dworca oraz budynek mieszkalny w centralnej części opracowania zostały natomiast ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Na analizowanym terenie nie ustanowiono żadnych obszarowych form ochrony przyrody, wymienionych w art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*³. W sąsiedztwie budynku dworca kolejowego zlokalizowany jest natomiast pomnik przyrody – dąb szypułkowy (*Quercus robur*).

W omawianej części gminy Mosina nie występują również grunty rolne ani leśne chronione przepisami *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁴.

Na obszarze planu żadne obiekty nie podlegają ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁵.

³ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2016, poz. 1651, ze zm.)

⁴ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2015 r., poz. 200 ze zm.)

⁵ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2014 r. poz. 1446, ze zm.)

Ponadto cały obszar opracowania znajduje się w zasięgu terenu ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia wody w rejonie Mosina-Krajkowo. Zakazy związane z funkcjonowaniem, zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów położonych w zasięgu ww. ujęcia reguluje *Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody w rejonie Mosina-Krajkowo*, dla zaopatrzenia Poznańskiego Systemu Wodociągowego.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Zbiorcze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej, obejmującej gminę Mosina, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za 2015 r., przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2015 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	C ₆ H ₆	CO	As	Pb	Cd	Ni	O ₃
A	A	C	C	C	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015”, WIOŚ, 2016, Poznań.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

Odnotowano natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co spowodowało zaliczenie strefy do klasy C. W obrębie strefy należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ dotyczyły wyłącznie stężeń 24-godzinnych. Nie były przekraczane stężenia średnie dla roku. Należy podkreślić, że w okresie, do którego odnosi się przeprowadzana ocena, na stanowiskach pomiarowych pyłu PM₁₀ w sezonie letnim nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu PM₁₀ (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można zatem przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego,

wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach i na terenach do nich przyległych.

Ponadto w przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ozonu w odniesieniu do najwyższej wartości stężenia 8-godzinnych spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Mosina, ocenianą dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zaliczono do klasy A, co oznacza, że nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji. Natomiast ocenianą dla ozonu, ze względu na przekroczony poziom celu długoterminowego strefę zakwalifikowano dodatkowo do klasy D2.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programu ochrony powietrza (POP). W przypadku ozonu program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu przygotowuje się dla tych stref, dla których jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Wyniki powyższe nie powinny być jednak utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

Wśród głównych źródeł emisji zanieczyszczeń zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru można wskazać funkcjonujące tu drogi np. ul. Kolejową, ul. Dworcową i ul. Śremską w Mosinie.

6.2. *Zagrożenie klimatu akustycznego*

Z punktu widzenia oceny lokalnego klimatu akustycznego najbardziej istotna jest obecność na analizowanym obszarze linii kolejowej E-59 Poznań – Wrocław, której funkcjonowanie związane jest z generowaniem hałasu kolejowego. Ruch kolejowy odbywający się w ciągu wspomnianej linii stanowi najbardziej istotne źródło emisji hałasu, wpływające w sposób bezpośredni na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Należy również wspomnieć, że poza hałasem generowanym na skutek przejazdu taboru kolejowego, na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego wpływa także hałas związany z funkcjonowaniem samego dworca kolejowego oraz pracujących tutaj urządzeń i maszyn. Poziom związanego z ich pracą hałasu jest natomiast nieporównywalnie mniejszy od hałasu generowanego na skutek przejazdu pociągów, niemniej, może być odbierany jako uciążliwy. Z analizy dostępnych

informacji wynika, iż zasięg oddziaływania akustycznego linii kolejowej jest zróżnicowany w zależności od ukształtowania terenu, obecności zabudowy itd., niemniej wskazać można, że w zasięgu oddziaływania hałasu o poziomie wynoszącym $LDWN = 65-75$ dB oraz $LN = 65-70$ dB pozostaje torowisko kolejowe oraz tereny do niego przylegające. W zasięgu hałasu o poziomie wynoszącym $LDWN = 60-65$ dB pozostają tereny zlokalizowane niekiedy w odległości 40-45 m od torowiska.

Ze względu na poziom hałasu kolejowego, udział hałasu samochodowego generowanego w granicach opracowania jest znacznie mniejszy i nie wpływa w takim stopniu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Hałas generowany przez pojazdy, z uwagi na dość niewielkie natężenie ruchu kołowego, najprawdopodobniej nie wpływa w sposób znaczący na lokalny klimat akustyczny.

Omawiając lokalny klimat akustyczny należy zauważyć, że w granicach opracowania występuje obecnie jeden obiekt podlegający ochronie akustycznej na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Jest to istniejący budynek mieszkalny wielorodzinny, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej, w centralnej części opracowania.

Zgodnie z publikowanymi informacjami, wspomniana powyżej zabudowa pozostaje w zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu kolejowego. Poziom hałasu wynosi odpowiednio $LDWN = 70-75$ dB i $LN = 60-65$ dB, a więc dla terenu tego nie są dotrzymywane obowiązujące standardy akustyczne. Należy natomiast podkreślić, że ze względu na negatywne oddziaływanie hałasu kolejowego, generowanego przez ruch pociągów w obrębie linii kolejowej E-59, rozpoczęte zostały inwestycje obejmujące m.in. lokalizację ekranów akustycznych na odcinkach przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie terenów podlegających ochronie akustycznej (przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej). Możliwe zatem, iż w chwili obecnej dla zabudowy zlokalizowanej w granicach omawianych obszarów dotrzymane są standardy akustyczne w środowisku (brak danych o skuteczności realizowanych w chwili obecnej inwestycji).

6.3. Zanieczyszczenie środowiska wodnego

Dla oceny jakości wód powierzchniowych, wykorzystano informacje określające stan jednolitych części wód (JCWP). JCWP Kanał Mosiński od Żydowskiego Rowu do ujścia (kod PLRW 60000185699) to sztuczna JCWP o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, natomiast JCWP Warta od Pyszącej do Kopli (kod PLRW 60002118573) jest silnie zmienioną JCWP o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych i chemicznych w punkcie pomiarowo-kontrolnym WARTA-WIÓREK wykazała, że wody JCWP Warta od Pyszącej do Kopli, ze względu na klasę elementów fizykochemicznych potencjał tej JCWP określono jako poniżej dobrego, a ze względu na klasę elementów chemicznych jej stan określono jako poniżej dobrego. Wyniki badań z 2015 r., prowadzonych w ramach monitoringu operacyjnego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych (lub które są odprowadzane w zlewni), wykazały iż wody JCWP Kanał Mosiński od Żydowskiego Rowu do ujścia osiągnęły II klasę jakości elementów fizykochemicznych, a z uwagi na klasę elementów chemicznych ich stan określono jako dobry.

Analizę jakości wód podziemnych wykonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), dla których badania jakości wód wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny. Zakres prowadzonych badań obejmuje wskaźniki ogólne (odczyn, temperatura, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny) oraz wskaźniki nieorganiczne (amoniak, antymon, arsen, azotany, azoty, bor, bar, beryl, chlorki, chrom, cyjanki, cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, kobalt, magnez, molibden, mangan, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sól, srebro, tytan, wapń, wodorowęglany, fenole, żelazo).

Dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto dane zebrane w 2016 r. dla punktu pomiarowo-kontrolnego zlokalizowanego w miejscowości Pecna, jedyne punktu pomiarowo-kontrolnego zlokalizowanego w granicach gminy Mosina. Wody podziemne badane we wspomnianym punkcie (opróbowanie – jesień) osiągnęły IV klasę jakości (zarówno klasa surowa jak i klasa końcowa). Z danych publikowanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska wynika natomiast, iż stan chemiczny wód JCWPd nr 60 określony został jako słaby, a stan ilościowy wód określony został jako dobry.

Dla oceny zagrożeń oraz jakości wód podziemnych w granicach analizowanego obszaru wykorzystano również informacje zilustrowane na mapie hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000, ark. Mosina (507). Wynika z nich, iż jakość wód głównego użytkowego piętra wodonośnego jest średnia (woda wymaga prostego uzdatniania). Jedynie w odniesieniu do niewielkiego, południowego fragmentu planu, stwierdzono występowanie wód podziemnych złej jakości, wymagających skomplikowanego uzdatniania.

Należy również zauważyć, iż omawiany obszar charakteryzuje się bardzo wysokim stopniem narażenia na zanieczyszczenie wód podziemnych głównego użytkowego poziomu wodonośnego. Warstwa wodonośna nie posiada tu nadkładu izolującego, a czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń w pionie wynosi 0,5 – 5 lat.. Brak warstwy izolującej wód

czwartorzędowego głównego poziomu wodonośnego, jak również intensywna wymiana pomiędzy poziomami wodonośnymi powoduje, iż główny użytkowy poziom wodonośny jest szczególnie narażony na infiltrację zanieczyszczeń.

6.4. Pola elektromagnetyczne

Na analizowanym obszarze ani w jego otoczeniu nie występują znaczące źródła pól elektromagnetycznych. Wzdłuż południowo-wschodniej granicy planu przebiega natomiast napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części miasta Mosina jest stworzenie podstaw planistycznych dla realizacji programu „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”. Ma on być inspiracją do rewitalizacji terenu wokół istniejącej stacji kolejowej.

Celem całego dokumentu jest utworzenie systemu zintegrowanych węzłów przesiadkowych, czyli miejsc umożliwiających dogodną zmianę środka transportu, wyposażonych w infrastrukturę niezbędną dla obsługi podróżnych. W ramach planowanych inwestycji przewiduje się m.in. realizację parkingów typu Park&Ride, parkingów rowerowych Bike&Ride oraz zatok i przystanków autobusowych.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Przedmiotem ustaleń projektu planu są przede wszystkim tereny komunikacyjne, w tym głównie istniejący teren kolejowy (kk), a także istniejące fragmenty dróg publicznych (KD-L i KD-Dx) oraz drogi wewnętrznej (KDW). Nowymi terenami komunikacyjnymi wyznaczonymi w projekcie planu są tereny parkingów publicznych (2KD-Lt, 3KD-Lt, 4KD-Lt) oraz częściowo teren 1KD-Lt.

Na terenie kk, w zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy ustalono powierzchnię zabudowy do 30% powierzchni działki budowlanej oraz minimalną powierzchnię biologicznie czynną 10% terenu.

Na terenach dróg zakazano lokalizacji budynków. Dodatkowo na terenach KD-Lt ustalono lokalizację miejsc postojowych dla samochodów w formie parkingów publicznych służących obsłudze stacji kolejowej oraz przewozu osób i rzeczy.

Ponadto w północnej części opracowania usankcjonowano istniejącą dworzec kolejowy wraz z towarzyszącą mu zabudową, wyznaczając teren zabudowy usługowej (1U). W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenu 1U ustalono: maksymalną powierzchnię zabudowy do 40% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną 20% terenu, wysokość budynków nie większą niż 15 m.

W centralnej części planu zmieniono funkcję dla terenu obejmującego istniejący budynek wielorodzinny i ustalono dla niego nowe przeznaczenie – teren zabudowy usługowej (2U), jednak dopuszczono zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Dla terenu 2U ustalono takie same parametry i wskaźniki intensywności kształtowania zabudowy, jak dla terenu 1U.

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium, o którym mowa powyżej sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Stwierdza się, że analizowany projekt planu zachowuje, zapisaną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina” podstawową funkcję analizowanego obszaru jako terenu kolejowego wraz z dworcem PKP i parkingami P&R, a także pozostałe kierunki zmian w zagospodarowaniu wskazane w studium.

Jak już wspomniano wcześniej, cały obszar objęty opracowaniem, znajduje się w zasięgu terenu ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia wody w rejonie Mosina-Krajkowo. Po analizie projektu planu oraz *Rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody w rejonie Mosina-Krajkowo, dla zaopatrzenia Poznańskiego Systemu Wodociągowego* stwierdza się, że zapisy projektu planu nie naruszają ustaleń ww. aktu prawnego.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Obecnie poszczególne komponenty środowiska na obszarze objętym projektem planu charakteryzują się niewielkimi walorami przyrodniczymi. Teren jest całkowicie przekształcony przez człowieka, głównie pod funkcje komunikacyjne.

Obszar objęty opracowaniem jest prawie w całości zagospodarowany i użytkowany, zgodnie z ustaleniami projektu planu, zatem można stwierdzić, że w przypadku braku realizacji

ustaleń analizowanego planu miejscowego nie przewiduje się wystąpienia zasadniczych zmian stanu środowiska przyrodniczego na skutek odstąpienia od realizacji jego ustaleń. Środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru, a zwłaszcza powierzchnia ziemi i szata roślinna, zostały już wcześniej znacząco, negatywnie i trwale antropogenicznie przekształcone. Dlatego nowe inwestycje budowlane, niezależnie od tego, czy będą prowadzone w oparciu o ustalenia decyzji administracyjnych czy w oparciu o ustalenia analizowanego projektu planu nie będą powodować utraty jego wartości przyrodniczych. Przewiduje się bowiem, że obszar ten, niezależnie od tego, czy projekt planu miejscowego zostanie zatwierdzony czy nie, nadal będzie pełnił funkcje komunikacyjne, w tym dworca kolejowego, związane z funkcjonowaniem linii kolejowej, a środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru nadal będzie poddawane działaniu wielu procesów naturalnych i antropogenicznych.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Jedynym istotnym problemem ochrony środowiska, ważnych z punktu widzenia sporządzanego projektu planu miejscowego jest dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla występujących bezpośrednio poza granicami planu terenów wymagających zachowania odpowiedniego komfortu akustycznego.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do dokumentów rangi międzynarodowej (wspólnotowej), formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu mpzp dla terenów części miasta Mosina, zaliczyć można przede wszystkim:

- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE), nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach, realizowany w projekcie planu poprzez nakaz wytwarzania energii dla

celów grzewczych wyłącznie na bazie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji lub odnawialnych źródeł energii.

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie planu poprzez nakaz docelowego odprowadzania ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia strategiczny dokument rządowy – „II Polityka Ekologiczna Państwa”. Dokument ten respektuje zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa mówi, że wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektu mpzp dla terenów części miasta Mosina, wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody, jakość wód, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej: nakaz docelowego odprowadzania ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i do wód powierzchniowych, nakaz wykonania zabezpieczenia przed przenikaniem ścieków i innych zanieczyszczeń do gruntu i wód dla istniejących i projektowanych dróg, parkingów i placów zgodnie

z przepisami odrębnymi oraz nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych pochodzących z powierzchni komunikacyjnych do kanalizacji deszczowej.

- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie na bazie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji lub odnawialnych źródeł energii.
- różnorodność biologiczną i krajobrazową, realizowany w projekcie planu przede wszystkim poprzez zapisy ustalające zachowanie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowanym sposobem zagospodarowania i zabudowy nakaz ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach obszarów objętych planem lub na obszarach poza planem wskazanych przez odpowiednie organy.

Innym dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁶ jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. Wody powierzchniowe, w tym silnie zmienione i sztuczne jednolite części wód, powinny do tego czasu osiągnąć dobry stan chemiczny oraz odpowiednio – dobry stan ekologiczny w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobry potencjał ekologiczny w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfolo-gicznych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem nie pogarszania ich stanu.

Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Projekt planu zawiera szereg ustaleń w zakresie ochrony wód, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Są to

ustalenia dotyczące: docelowego odprowadzania ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i do wód powierzchniowych oraz nakazu wykonania zabezpieczenia przed przenikaniem ścieków i innych zanieczyszczeń do gruntu i wód dla istniejących i projektowanych dróg, parkingów i placów zgodnie z przepisami odrębnymi, nakazu docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych pochodzących z powierzchni komunikacyjnych do kanalizacji deszczowej.

Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń ww. ustaw i rozporządzeń nie dopuści do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Ostatnim dokumentem strategicznym analizowanym w niniejszej prognozie jest „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), który określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Główne cele formułowane na poziomie UE to: wzmocnienie bazy dowodowej z zakresu zmian klimatu, wprowadzenie adaptacji do kluczowych polityk UE, jej finansowanie oraz wymiana wiedzy i dobrych praktyk. Strategia wpisuje się w działania unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa „odporności” państw na zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego przygotowania do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcji kosztów z tym związanych.

W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Wykazały one, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak deszcze nawalne, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp. Zjawiska te będą występowały prawdopodobnie z coraz większą częstotliwością i natężeniem, obejmując coraz większe obszary kraju.

W projekcie planu uwzględniono zalecenia zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” przede wszystkim poprzez ustalenie nakazu wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie na bazie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji lub odnawialnych źródeł energii.

⁶ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny

Ze względu na usankcjonowanie istniejącego zagospodarowania i przeznaczenia terenów objętych projektem planu, można stwierdzić, że realizacja jego ustaleń nie powinna wpłynąć w żaden sposób na zmianę warunków mikroklimatu oraz na stan powietrza atmosferycznego.

W granicach analizowanego obszaru nie stwierdzono występowania punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do środowiska, których funkcjonowanie mogłoby spowodować przekroczenia dopuszczalnych stężeń poza granicami działek, w obrębie których zlokalizowane są te źródła. W przypadku rozbudowy istniejących budynków lub budowy nowych na terenach zabudowy usługowej lub na terenie kolejowym, w projekcie planu ustalono nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie na bazie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji lub odnawialnych źródeł energii, co ma na celu ograniczenia potencjalnego negatywnego wpływu instalacji grzewczych, na stan powietrza atmosferycznego.

Na przedmiotowym obszarze funkcjonują natomiast tereny komunikacji, przebiegające przez znaczną część obszaru (ul. Kolejowa, ul. Dworcowa, ul. Śremska i drogi wewnętrzne z parkingami). Tereny te zidentyfikowane zostały jako liniowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Ruch kołowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach poruszających się w obrębie dróg pojazdów, w tym m. in. węglowodorów aromatycznych, SO₂, NO_x, CO oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów. Natężenie ruchu pojazdów przemieszczających się w obrębie wspomnianych powyżej ulic jest jednak niewielkie, a co za tym idzie, poziom emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych nie zagraża dotrzymaniu standardów jakości powietrza poza granicami pasa drogowego.

Funkcjonowanie w granicach przedmiotowego obszaru linii kolejowej, związane jest w niewielkim stopniu z emisją zanieczyszczeń generowaną na skutek unosu cząsteczek pyłowych materiałów transportowanych za pośrednictwem taboru kolejowego (transport materiałów sypkich w otwartych wagonach) lub też incydentalnym wykorzystaniem lokomotyw spalinowych (przedmiotowa linia kolejowa jest linią zelektryfikowaną). Emisja ta ma zatem pomijalny wpływ na kształtowanie lokalnej jakości powietrza.

2. Emitowanie hałasu

Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych znaczących źródeł hałasu komunikacyjnego ani przemysłowego.

W granicach analizowanego obszaru występuje jeden teren podlegający ochronie akustycznej na podstawie obowiązujących przepisów prawa – ustawy Prawo ochrony środowiska⁷ oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁸. Jest to teren wokół budynku mieszkalnego wielorodzinnego w centralnej części opracowania. Należy tu jednak podkreślić, że w związku z przekroczeniami poziomów hałasu kolejowego w projekcie planu zdecydowano o przekształceniu funkcji tego terenu z mieszkalnego na usługowy, nie wymagający zachowania komfortu akustycznego. W ten sposób istniejący budynek mieszkalny będzie mógł zmienić sposób użytkowania na usługowy. Docelowo projekt planu zakłada zatem całkowitą eliminację zabudowy mieszkaniowej z tego obszaru. Powyższe rozwiązanie uważa się za właściwe rozwiązanie problemu z zachowaniem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Biorąc zatem powyższe pod uwagę, w granicach analizowanego obszaru docelowo nie będą występować żadne tereny podlegające ochronie akustycznej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Z punktu widzenia oceny lokalnego klimatu akustycznego najbardziej istotna jest obecność przy granicach przedmiotowego obszaru linii kolejowej E-59 relacji Wrocław – Poznań. Ruch kolejowy odbywający się w ciągu wspomnianej linii stanowi najbardziej istotne źródło emisji hałasu komunikacyjnego. Należy natomiast podkreślić, że ze względu na negatywne oddziaływanie hałasu kolejowego, generowanego przez ruch pociągów w obrębie linii kolejowej E-59, rozpoczęte zostały inwestycje obejmujące m.in. lokalizację ekranów akustycznych na odcinkach przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie terenów podlegających ochronie akustycznej. Możliwe zatem, iż w chwili obecnej dla zabudowy zlokalizowanej poza granicami omawianego obszaru dotrzymane są standardy akustyczne w środowisku (brak danych o skuteczności realizowanych w chwili obecnej inwestycji).

Źródłem mniej odczuwalnego hałasu komunikacyjnego są również istniejące drogi publiczne (KD-L i KD-D) i wewnętrzne (KDW). Ze względu jednak na brak w projekcie planu terenów wymagających zachowania odpowiednich dopuszczalnych hałasu w środowisku, zarówno hałas samochodowy, jak i kolejowy nie stanowi przedmiotu dalszych analiz.

⁷ Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity ze zmianami

⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity

3. Oddziaływanie na krajobraz

Sankcjonując istniejące przeznaczenie i zagospodarowanie obszaru opracowania, projekt planu nie wprowadza nowych elementów (poza częścią terenów parkingów publicznych KD-Lt), które wpłynęłyby znacząco na już obecnie całkowicie zurbanizowany krajobraz analizowanego fragmentu Mosiny.

Ponadto projekt planu miejscowego wprowadza bardzo szczegółowe zasady sytuowania szyldów oraz urządzeń i tablic reklamowych, a także zakazuje lokalizacji ogrodzeń pełnych od strony dróg oraz prefabrykowanych przeszłowych ogrodzeń betonowych, co przyczynić się może do nadania analizowanemu terenowi ładu przestrzennego.

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długoterminowych.

Rzeźba terenu, powierzchnia ziemi i gleba zostały całkowicie przekształcone w wyniku budowy linii kolejowej, dworca kolejowego, budynków związanych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną oraz dróg, a zatem realizacja ustaleń planu nie wpłynie w żaden sposób na ww. komponenty środowiska przyrodniczego. Jednak w przypadku prowadzenia wykopów powstają masy ziemne, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. W związku z powyższym w projekcie planu nakazano wykorzystanie mas ziemnych, o dopuszczalnej zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi, uzyskanych w wyniku prac ziemnych na terenach ich powstawania do ukształtowania terenu, w tym dla urządzania zieleni towarzyszącej inwestycjom, dopuszczając jednocześnie usuwanie nadmiarów tych mas poza obszary planu zgodnie z przepisami odrębnymi.

Realizacja ustaleń planu nie powinna również wpłynąć na wzrost ilości odpadów, wytwarzanych na obszarze opracowania. Jednak mimo wszystko w projekcie planu, w zakresie gospodarowania odpadami, ustalono gromadzenie i zagospodarowanie odpadów zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz przepisami odrębnymi.

5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Ze względu na brak występowania na obszarze objętym opracowaniem otwartych wód powierzchniowych, ustalenia projektu planu nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień, związanych z ochroną zasobów wód powierzchniowych. Najważniejszymi ustaleniami,

związanym z ochroną wód powierzchniowych poza planem jest wzięcie pod uwagę, podczas ustalania funkcji i sposobów zagospodarowania terenów, ograniczeń wynikających z położenia w granicach terenu ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia wody w rejonie Mosina-Krajkowo. W tym celu, dodatkowo projekt planu nakazuje uwzględnienie ograniczeń w zagospodarowaniu określonych w przepisach odrębnych wynikających z położenia w ww. strefy ochronnej.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią, głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych. Dotyczyć to może wszystkich terenów w granicach opracowania.

W celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego, projekt planu nakazuje odprowadzanie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej.

Drugą grupę ścieków stanowią wody opadowe i roztopowe. Zwiększenie odpływ wód opadowych z terenów za pośrednictwem sieci kanalizacji, jeśli taka powstanie, powoduje zagrożenie obniżenia się poziomu wód gruntowych, zmniejszenia ich zasobów i nadmiernego przesuszenia gruntu. W projekcie planu ustalono, że wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni komunikacyjnych należy docelowego odprowadzić do kanalizacji deszczowej. W przypadku braku możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszczono odprowadzenie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Powyższe rozwiązanie uznaje się za prawidłowe z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska, spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie zwierciadła wód gruntowych.

Ponadto w zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy projektu planu dotyczące parametrów zabudowy. Chodzi tu głównie o nakaz zachowania odpowiednich minimalnych powierzchni biologicznie czynnych. Ma to na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych, umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz zapobieganie odpływowi wód z terenu opracowania.

Należy stwierdzić, iż ww. rozwiązania w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami komunalnymi, jak również wodami odpadowymi i roztopowymi.

6. Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie w znaczący sposób na zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, zajętych przez zbiorowiska roślinne, gdyż większość tych powierzchni została zdegradowana podczas realizacji istniejącego systemu komunikacyjnego.

Jak już wspomniano powyżej, w obszarze opracowania szata roślinna nie przedstawia większej wartości przyrodniczej. Najistotniejszym elementem lokalnej szaty roślinnej są skupiska i szpalery zieleni wysokiej. Obecność zieleni wysokiej w sąsiedztwie budynku dworca kolejowego, jak i w pasie terenu sąsiadującym z ul. Kolejową, wpływa korzystnie na kształtowanie lokalnej przestrzeni. Obecność drzew o znacznych rozmiarach wpływa w sposób pozytywny na przesłonięcie elementów krajobrazu o znacznie mniej pozytywnym wpływie na kształtowanie walorów estetycznych przestrzeni. W wyniku realizacji ustaleń planu może dojść do częściowej ich wycinki, szczególnie w granicach terenu 1KD-Lt. Biorąc powyższe pod uwagę, projekt planu ustala zachowanie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowanym sposobem zagospodarowania i zabudowy nakaz ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach obszarów objętych planem lub na obszarach poza planem wskazanych przez odpowiednie organy.

W wyniku realizacji planu, nie powinno dojść do negatywnego oddziaływania na siedliska występujących tu zwierząt ani na same gatunki zwierząt.

7. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Obszar objęty projektem planu położony jest poza terenami udokumentowanych złóż kopalin, zatem w żaden sposób nie będzie na nie oddziaływał.

W sąsiedztwie obszaru opracowania nie występują również kompleksy leśne, ani zbiornik wód powierzchniowych, które mogłyby znaleźć się pod wpływem inwestycji ustalonych planem.

Przed zanieczyszczeniami oraz ewentualnym wpływem na zasoby ilościowe wód podziemnych zlokalizowanych w zasięgu GZWP nr 150 „Pradolina Warszawa Berlin”, chronić będą zapisy planu dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, opisane we wcześniejszych punktach oraz ograniczenie możliwości zabudowy obszaru objętego opracowaniem.

8. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych, znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

Ze względu na przebiegającą wzdłuż południowo-wschodniej granicy planu napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV, w projekcie planu

wyznaczono pasy techniczne od tej linii oraz ustalono w tych pasach, w zakresie ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i promieniowania niejonizującego, zachowanie wymaganych przepisami odrębnymi odległości obiektów budowlanych od skrajnych przewodów linii elektro-energetycznej średniego napięcia.

W analizowanym dokumencie nie odniesiono się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej*⁹, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

9. Oddziaływanie na ludzi

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu dla mieszkańców terenów sąsiednich będą prace budowlane, związane z budową i modernizacją dróg lub rozbudową budynków. Na skutek tych prac należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania (krótkotrwałe i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze ustaleniami zaproponowanymi projekcie planu miejscowego.

10. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górniczymi, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

W celu ochrony budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków, w projekcie planu ustalono dla niego: nakaz zachowania elementów stanowiących o walorach zabytkowych obiektów, nakaz stosowania rodzaju pokrycia dachowego, który występował historycznie oraz

⁹ Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (Dz.U. Nr 106, poz. 675 z 2010 r., z późn. zm.)

nakaz uwzględnienia wytycznych konserwatorskich, w tym zachowania bryły budynku, kształtu dachu, kolorystyki i wystroju elewacji oraz stolarki okiennej i drzwiowej.

11. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie gminy Mosina, realizacja zapisów analizowanego projektu planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Projekt planu nie wprowadza żadnych znaczących zmian w zagospodarowaniu i przeznaczeniu terenów w granicach opracowania. Ponadto przedmiotowy obszar wyposażony jest w niezbędne media. Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie planu rozwiązań nie wywoła zatem większych zmiany w środowisku (poza docelowym przekształceniem terenu wokół budynku mieszkalnego wielorodzinnego w teren zabudowy usługowej).

W związku z powyższym uważa się za bezzasadne wskazywanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Analizowany projekt planu stanowi „zmianę” obowiązującego na tym terenie planu miejscowego. Część rozwiązań zaproponowanym w niniejszym projekcie planu stanowi rozwiązania alternatywne w stosunku do obowiązującego planu. Jednym z nich jest wyznaczenie terenu zabudowy usługowej (2U) w miejscu terenu drogowego.

Ponadto podczas prac projektowych rozważano różne warianty przebiegu układu komunikacyjnego oraz wielkości i lokalizację parkingów publicznych.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zapisy projektu planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednakże w prawidłowym funkcjonowaniu zrealizowanych na terenach objętych planem przedsięwzięć zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, które są trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, awaria sieci kanalizacyjnej lub wodnej).

W kontekście terenów wymagających zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zlokalizowanych bezpośrednio poza granicami mpzp dla terenów części miasta Mosina, istotne będzie prowadzenie monitoringu poziomu hałasu od istniejącej linii kolejowej. Proponuje się prowadzenie pomiarów hałasu przynajmniej raz na 5 lat.

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska¹⁰ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe będzie wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach¹¹, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

¹⁰ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

¹¹ w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2011 Nr 258, poz. 1550), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 Nr 288 poz.1697)

skutków realizacji w tym przypadku planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza stanu środowiska i wskazanie potencjalnego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko. Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części miasta Mosina. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Mosinie, zawierający ustalenia realizacyjne planu oraz rysunek projektu planu w skali 1:1000.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe. Określono także istniejący stan środowiska pod względem ochrony zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych, jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego. Najważniejszym wnioskiem z tej części opracowania jest fakt położenia całego terenu poza granicami obszarów chronionych wymienionych w ustawie o ochronie przyrody oraz położenie w zasięgu terenu ochrony pośredniej ujęcia wody Mosina-Krajkowo i związane z tym ograniczenia.

W drugiej części szczegółowo omówiono zapisy projektu planu i wskazano na powiązania ich z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina”. Projekt planu sankcjonuje istniejący sposób zagospodarowania oraz użytkowania terenu (poza docelowym przekształceniem terenu wokół budynku mieszkalnego wielorodzinnego w teren zabudowy usługowej oraz wprowadzeniu nowych parkingów publicznych). Stwierdzono również, że projekt planu nie narusza ustaleń studium.

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Podsumowując tę część, należy stwierdzić, co następuje:

- Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na zmianę warunków klimatu lokalnego oraz stan powietrza atmosferycznego.
- Na obszarze planu występuje budynek wielorodzinny, wymagający zachowania komfortu akustycznego, jednak projekt planu przekształca teren wokół niego,

docelowo w teren zabudowy usługowej, nie wymagający zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

- Realizacja ustaleń planu miejscowego nie przyczyni się do zmiany krajobrazu, który jest i pozostanie mocno przekształcony antropogenicznie.
- Na obszarze objętym prognozą nie przewiduje się większych przekształceń powierzchni ziemi, rzeźby i gleby, które zostały już w całości zdegradowane.
- Rozwiązania planu miejscowego nie wpłyną w żaden sposób na wody powierzchniowe i podziemne.
- Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna wpłynąć w znaczący sposób na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i faunę omawianego obszaru.
- Nie przewiduje się nowych znaczących emitorów pól elektromagnetycznych.

W piątej części prognozy odniesiono się do rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji planu, w tym rozwiązań alternatywnych. Część rozwiązań zaproponowanym w niniejszym projekcie planu stanowi rozwiązania alternatywne w stosunku do obowiązującego planu. Jednym z nich jest wyznaczenie terenu zabudowy usługowej (2U) w miejscu terenu drogowego.

W kontekście terenów wymagających zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zlokalizowanych bezpośrednio poza granicami planu, istotne będzie prowadzenie monitoringu poziomu hałasu od istniejącej linii kolejowej. Zaproponowano prowadzenie pomiarów hałasu przynajmniej raz na 5 lat.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części miasta Mosina pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających utworzenie systemu zintegrowanych węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Mosina i stworzy podstawy planistyczne dla realizacji programu „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”.

OŚWIADCZENIE*

Oświadczam, że ja, niżej podpisany:

- 1) ukończyłem studia magisterskie na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku gospodarka przestrzenna;
- 2) posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach związanych z przygotowaniem kilkudziesięciu prognoz oddziaływania na środowisko.

.....
Marcin Piernikowski